

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **L. Z. V.**, IČO: X., so sídlom T., zast.: *JUDr. I.*, advokátkou so sídlom Š., proti žalovanému: **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, so sídlom námestie Ľudovíta Štúra č. 1, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11.06.2009 č. k. 1S/106/2008-109, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11.06.2009 č. k. 1S/106/2008-109 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. 7028/2008-2.1 z 24.04.2008 v spojení s rozhodnutím Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 1/2008/00420-014/KM-R z 20.03.2008 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov konania vo výške 150,- €.

O d ô v o d n e n i e :

Od začiatku roku 2008 bol žalobca upovedomovaný o začatí viacerých správnych konaní (v počte prevyšujúcom jednotu) vyvolaných na podnet rôznych poľovníckych združení alebo iných subjektov, ktoré sa týkali alebo povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov – medveďa hnedého, alebo vstupu do chránených území alebo súhlasu na použitie chemických prípravkov v týchto lokalitách.

Žalobca nielen v tomto konkrétnom (konanie o žiadosti na povolenie výnimky na aplikáciu feromónových odparníkov v štvrtom stupni územnej ochrany na celom území Tatranského národného parku a v B. zóne Pieninského národného parku, na pozemkoch v užívaní žiadateľa v súvislosti so zabezpečením povinnosti pri ochrane lesa) ale aj vo zvyšných konaniach oznámil žalovanému svoju účasť a následne sa domáhal priznania postavenia účastníka konania odvolávajúc sa na § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) ako aj na článok 9 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod por. č. 43/2006 (na účely tohto rozsudku ďalej len „Aarhuský dohovor“).

Rozhodnutím č. 7028/2008-2.1 z 24.04.2008 žalovaný správny orgán zamietol odvolanie odvolateľa proti rozhodnutiu vydaného žalovaným na prvom stupni, ktorým žalobcovi nebolo priznané postavenie účastníka konania a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Nielen proti tomuto rozhodnutiu žalovaného ale aj proti ďalším, skutkovo a právne obdobným rozhodnutiam žalovaného podal žalobca na Krajský súd v Bratislave viaceré, právne zhodné žaloby.

Vo včas podaných odvolaniach proti rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, ktorý ako súd prvého stupňa preskúmal všetky žalobcom napadnuté rozhodnutia a konštatoval, že nielen v tomto ale aj v ostatných prípadoch nie sú žaloby dôvodné, žalobca namietal, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a tiež, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu v intenciách rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-240/09 z 08. marca 2011 jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 ods. 1 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím podľa § 250ja ods. 3 zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

Nakoľko všetky odvolania podané na Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Sžp 41/2009 až 5Sžp 101/2009 sa týkali rovnakých účastníkov (zmena v osobe žalovaného správneho orgánu v prejednávanej veci nemá zásadný vplyv na argumentáciu súdu), obdobného skutkového stavu (primárny skutkový stav vychádzal z povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov, rastlín alebo chránenej časti krajiny) a totožného právneho problému vo vzťahu k neuznaniu postavenia žalobcu ako účastníka správneho konania, potom Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti obsiahnutú v § 6 O.s.p. (navrhnutý procesný spôsob oboznámenia účastníkov s výsledkami súdneho konania nebol zvolený na úkor rýchlej a účinnej ochrany ich práv) a na tú skutočnosť, že dôvody, ktoré ho viedli k odmietnutiu odvolania, podrobne objasnil v rozsudku sp. zn. 5Sžp 41/2009 (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3S 166/2008), zvolil takú procesnú ekonómiu, že v podrobnostiach odôvodnenia tohto rozsudku odkazuje účastníkov na svoje hore uvedené rozhodnutie, ktoré účastníci majú k dispozícii, resp. je dostupné na internetovej stránke Najvyššieho súdu <http://nssr.blox.sk/>.

Nakoľko však v prejednávanej veci ide o povolenie výnimky zo zákazu ustanoveného podľa § 15 ods. 1 písm. d) zák. č. 543/2002 Z.z. na aplikáciu feromónových odparníkov

v štvrtom stupni územnej ochrany na celom území Tatranského národného parku a v B. zóne Pieninského národného parku, na pozemkoch v užívaní žiadateľa v súvislosti so zabezpečením povinnosti pri ochrane lesa podľa § 28 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 326/2005 Z.z., Najvyšší súd prihliadol na ďalšie osobitosti komunitárnej úpravy uvedené v Smernici Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín.

Podľa 5. recitálu preambule Smernice č. 92/43/EHS udržanie, ochrana a zlepšenie kvality životného prostredia, vrátane ochrany prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, je dôležitým cieľom všeobecného záujmu, ktorý sleduje spoločenstvo, ako je uvedené v článku 130r zmluvy.

Podľa čl. 1 písm. a) Smernice č. 92/43/EHS ochrana znamená súbor opatrení vyžadovaných na zachovanie alebo obnovu prirodzených biotopov a populácií druhov divokej fauny a flóry v priaznivom stave, ako je definovaný v písm. e) a písm. i).

Podľa čl. 12 ods. 1 Smernice č. 92/43/EHS členské štáty prijímú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakážu:

a) všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania vzoriek týchto druhov vo voľnej prírode;

b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;

c) úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode;

d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) Smernice č. 92/43/EHS členské štáty podniknú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany druhov rastlín uvedených v prílohe IV písm. b) a zakážu úmyselné trhanie, zber, rezanie, vykoreňovanie alebo ničenie takýchto rastlín v mieste ich prirodzeného výskytu.

Podľa čl. 16 ods. 1 písm. a) až c) Smernice č. 92/43/EHS za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného

druhu na území jeho prirodzeného výskytu, členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 12, 13, 14 a 15 písm. a) a b):

- a) v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov;
- b) pre zabránenie vážneho poškodenia, najmä úrody, hospodárskych zvierat, lesov, rybného a vodného hospodárstva a iných typov majetku;
- c) v záujme zdravia a bezpečnosti ľudskej populácie alebo z iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane tých, ktoré majú spoločenský alebo hospodársky charakter a priaznivé dôsledky primárneho významu na životné prostredie.

Práve toto sú doplňujúce komunitárne dôvody, ktoré popri dôvodoch uvedených v rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 5 Sžp 41/2009 vymedzujú rámec argumentov, prečo je nutné priznať žalobcovi ako organizácii založenej za účelom ochrany životného prostredia postavenie účastníka v správnom konaní, v ktorom bude mať danú príležitosť meritórne poukazovať na to, či zákonné, resp. komunitárne podmienky na udelenie výnimky boli alebo neboli splnené.

V prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem, nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (právo byť účastníkom správneho konania je upravené verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť. Oznámenie o vyhlásení rozsudku splnilo podmienky uvedené v § 156 ods. 3 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

O práve na náhradu trov súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 a 2 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p.

Podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. platí, že ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

Podľa § 151 ods. 1 veta druhá a odsek 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. platí, že účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia; ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Právna zástupkyňa žalobcu počas súdneho konania navrhovala priznať náhradu trov 1. stupňového konania v sume 3.939,- Sk (č. 1. 44) a 2. stupňového konania v sume 71,92 € (č. 1. 127) ako aj celého konania z 23.08.2011.

Pri rozhodovaní o výške náhrady trov súdneho konania na základe ich vyčíslenia právnou zástupkyňou Najvyšší súd postupoval v súlade s § 150 ods. 1 O.s.p. Dôvody hodné osobitného zreteľa vidí Najvyšší súd najmä v tom, že v prejednáwanej veci ide o jedno z opakovaných konaní, ktoré sú minimálne skutkovo veľmi obdobné s totožnou právnou otázkou týkajúcou sa právneho postavenia žalobcu v predchádzajúcom správnom konaní. Tomu zodpovedali aj jednotlivé podania úspešného žalobcu, čo do rozsahu argumentov ako aj ich obsahu vrátane ich dopĺňania a spresňovania. Na druhej strane Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní o výške náhrady trov odvolacieho konania prihliadol na povinnosť právnej zástupkyne riadne plniť procesné povinnosti žalobcu najmä pri dodržiavaní lehôt a pokynov súdu.

Podľa § 150 ods. 1 veta prvá O.s.p. platí, že ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Po zvážení obidvoch hľadísk Najvyšší súd znížil hore požadovanú náhradu a v tomto prípade na základe hore uvedených právnych záverov priznal žalobcovi náhradu trov celého

konania vo výške 150 €. Priznaná suma, podľa mienky Najvyššieho súdu, pokrýva reálne náklady a zohľadňuje prínos právneho zastupovania v takýchto opakovaných veciach.

V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je odvolací súd oprávnený rozhodnúť vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde.

Túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, a tým dochádza k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. IV. ÚS 116/2011- 34 z 9. júna 2011 vyslovil porušenie práva účastníčky nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky svojvoľným postupom pri prerozdelení už pridelených vecí a následným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Svoj nález odôvodnil tým, že vo veci nepojednával senát v zložení určenom v čase napadnutia veci a zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch v žiadnom prípade neumožňuje prerozdelenie už pridelených vecí, t. j. vecí pridelených síce referujúcemu sudcovi, ale súčasne aj ostatným členom senátu, do ktorého vec pôvodne napadla ako zákonným sudcom, do nového, v čase napadnutia veci existujúceho senátu, ktorého členom sa stal sudca, ktorému vec bola pôvodne pridelená, avšak ostatní členovia sa zmenili, iným spôsobom, než náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom.

Na základe citovaného nálezu a právnych záverov v ňom uvedených požiadal 08. augusta 2011 predseda konajúceho senátu vedeniu Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zosúladienie zloženia senátu s nálezom ústavného súdu v zmysle Rozvrhu práce. Prípisom z 10.08.2011 vedenie správneho kolégia vyjadrilo názor, že v prípade zmeny Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 opatrením č. Spr. 162/2009-20 z 24.09.2009 sa nejednalo o prípad podľa § 51 ods. 4 písm. b) zák. č. 757/2005 Z.z., o ktoré oprel svoje rozhodnutie Ústavný súd Slovenskej republiky,

t. j. o zmenu v obsadení súdu sudcami. Ďalej poukázalo na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 390/2010-83 z 13.04.2011, ktorý zaujal v obdobnej veci opačný právny názor. Navyše sa odvolalo na závery porady Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z dňa 09.08.2011, podľa ktorých sa predmetný nález Ústavného súdu vzťahuje iba na konkrétnu vec sp. zn. 2Cdo 47/2010.

Vzhľadom na tieto závery a názory ako aj na aktuálne znenie Rozvrhu práce na rok 2011 rozhodol o prejednávanej veci senát v hore uvedenom zložení.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 23. augusta 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová